

Vår ref.: MS/AK
Deres ref.: 18/12029
Vår dato: 02.11.2018
Deres dato: 19.09.2018

Fiskeridirektoratet
Postboks 185
5804 Bergen

postmottak@fiskeridir.no

Uttalelse fra Norges Kystfiskarlag – deltakerforskriften 2019

Vi viser til høring av deltakerforskriften for 2019. Norges Kystfiskarlag har følgende merknader:

1.1 Generelt om leieskipperforbudet

Norges Kystfiskarlag støttet regelendringene med virkning fra og med 2018, om å innføre et generelt leieskipperforbud i alle fiskeri som adgangsreguleres gjennom åpne grupper, samt innstramninger i reglene om eierkonstellasjoner. Norges Kystfiskarlag vil anbefale at leieskipperforbudet videreføres og at det foretas en ytterligere innskjerping i eierkonstellasjonsreglene, jf. punkt 2.1. Vi anser det videre som viktig med et generelt leieskipperforbud, da dette vil bedre de samlede rammevilkårene for fiskere uten deltakeradgang i lukkede fiskeri. Gitt den alvorlige situasjonen som har oppstått for åpen gruppe torsk, hyse og sei inneværende år, må man kunne forvente økt deltakelse i andre åpne fiskeri kommende år.

Fiskeridirektoratet tar opp utfordringer ved å faktisk kontrollere at fartøyeier har stått om bord, og stiller spørsmål om det bør innføres en ordning hvor sluttseddel ikke bare skal signeres av fartøyeier, men også påføres fødselsnummer. Kystfiskarlaget støtter at fødselsnummer påføres seddel, i tillegg til komplette mannskapslister påføres seddel. Dette som et generelt krav, og ikke bare som et vilkår for åpen gruppe.

Kystfiskarlaget har ingen innvendinger mot at det opprettes et register hvor alle dispensasjoner fra leieskipperforbudet registreres.

1.3 Oppheving av leieskipperforbudet i enkeltfiskerier

For et mest mulig entydig regelverk mener Norges Kystfiskarlag det bør foreligge tungtveiende grunner for å gjøre unntak for leieskipperforbudet i enkelte fiskerier. Vi kan ikke se at det foreligger grunn til å oppheve leieskipperforbudet for blåkveitefisket eller andre enkeltfiskerier. Selv om kvotegrunnlaget i hvert enkelt fiskeri vil variere fra år til år, mener vi prinsipielt at størrelser på totalkvoter ikke bør legges til grunn for å gjøre unntak fra det som skal være et langsiktig og tydelig regelverk.

1.4 Bør det åpnes for flere dispensasjonshjemler fra leieskipperforbudet?

Norges Kystfiskarlag er til dels enige i direktoratets vurdering av at jo flere unntak som gjøres fra leieskipperforbudet jo flere muligheter vil det kunne være til å omgå regelverket og jo mindre effekt vil det kunne få. Samtidig mener vi at forbudet ikke bør håndheves strengere enn det som er nødvendig for å ivareta hensikten om å forhindre at fartøyeiere fisker mer enn en kvote per fiskeri.

Norges Kystfiskarlag er opptatt av det legges til rette for å kombinere fiskeryrket med familieliv, og at far må kunne ta del av barneomsorgen uten å miste rettigheter i fisket. Vi påpekte dette også i høringen om regler for kvinnelige fiskere og fødsel tidligere i år, og støtter derfor forslaget om at det skal kunne gjøres unntak for foreldre med omsorg for sykt barn, og for mannlige fiskere i foreldrepermisjon.

Når det gjelder spørsmålet om dispensasjonsadgang ved avtjening av førstegangstjeneste er det et prinsipielt spørsmål om man skal ha rett til å innhente inntekt fra fisket i åpen gruppe om man ikke selv har mulighet til å delta i fisket i denne perioden. På den annen side er vi enige i at verneplikten må regnes som et viktig samfunnsoppdrag på lik linje med eksempelvis politiske verv, og det vil med hensyn på dette være riktig at det kan gis dispensasjonsadgang.

Etter dagens forskrift er dispensasjonsadgangen i forbindelse med sykdom begrenset til «sykdom eller skade som vil kreve langvarig rehabilitering». Vi mener bestemmelsene knyttet til sykdom bør gis en noe romsligere utforming. Det vil kunne være tilfeller hvor akutt skade eller sykdom gjør fartøyeier ute av stand til å delta i fisket, akkurat i den perioden fisket pågår, og vi mener forskriften bør gi rom for at det da kan gis dispensasjon for bruk av leieskipper, i tilfeller hvor denne åpenbart ikke strider med hensikten bak forbudet, som er å hindre at fartøyeier kan fiske mer enn en kvote.

2 - Tiltak for å regulere deltakelsen i åpen gruppe i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader N

2.1 Vilkår om en fysisk majoritetseier

Norges Kystfiskarlag støtter forslaget om at fartøy som deltar i åpen gruppe må ha en fysisk majoritetseier, og et forbud mot at deltakere i åpen gruppe kan ha minoritetseierskap i lukket gruppe i samme fiskeri.

2.2 Krav om AIS for deltakelse i åpen gruppe i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader

Norges Kystfiskarlag støtter forslaget om krav til AIS for å kunne delta i åpen gruppe i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader. Vi mener i tillegg at dette skal være en generell forutsetning for alle fartøy som omsetter fisk, ikke bare i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62, men også i lukket gruppe uavhengig av geografi, jf Norges Kystfiskarlags landsmøtevedtak av mai 2018.

Direktoratet tar opp problemstillingen med at det kan jukses med håndholdte og mobile AIS, ved å flytte AIS mellom fartøy, og at AIS således ikke kan gi en sikker indikasjon på om et fartøy faktisk har vært på sjøen. Vi mener bestemt at et generelt krav om AIS vil heve terskelen for å begå lovbrudd betydelig, og at utfordringene som oppgis i høringsnotatet ikke må være til hinder for å forbedre dagens kontrollregime. Norges Kystfiskarlag mener det haster med å få på plass løsninger som ivaretar fiskernes rettssikkerhet på en måte som gjør at en hel næring til stadighet ubegrunnet blir stemplet som kriminelle.

Norges Kystfiskarlag mener at et AIS-krav, kombinert med en generell rapporteringsplikt for inn- og utmelding av bruk ihht § 30 i utøvelsesforskriften, samt et røktingspåbud, jf § 28 i utøvelsesforskriften, vil kunne bidra til at denne problemstillingen svekkes betraktelig. Ettersom dette til dels er krav som allerede finnes, må man anta at kontrollmyndighetene har prosedyrer for å følge opp regelverket.

Norges Kystfiskarlag ser imidlertid at en innskjerping av bestemmelsene i utøvelsesforskriften med hensyn til geografisk virkeområde og røktingsplikt er avgjørende for å optimalisere regelverket. Eksempelvis er ikke line omfattet av røktingsplikten i dagens forskrift. Norges Kystfiskarlag har i forbindelse med innspill til lokal regulering for Lofoten i 2019 tatt til orde for at en slik tilnærming vil kunne bidra til at Fiskeridirektoratets kontroller i større grad kan automatiseres, ved at en seddel uten overnevnte krav om AIS og inn- og utmelding, samt røktning av bruk, som hovedregel bør kunne avvises.

2.3 Sanksjoner ved manglende fartøyinstruks mv.

Norges Kystfiskarlag er imot at manglende fartøyinstruks skal medføre at ervervstillatelsen tilbakekalles. Vi mener dette vil medføre unødvendig merarbeid og ressursbruk både for yrkesfiskere og byråkrati, samt være en urimelig forskjellsbehandling av fartøyeiere i åpen og lukket gruppe.

Vi mener det er tilstrekkelig at det er et krav om fartøyinstruks for å kunne delta i fiske.

Vi går ut i fra at kravet om fartøyinstruks for å delta i kystfisket som følger av *Forskrift om fiske- og fangstfartøy under 15 meter største lengde*, og eventuelt tilsvarende bestemmelser i forskrift for fartøy med største lengde over 15 meter allerede innebærer at det er forbudt å delta i kyst- og havfiske uten fartøyinstruks, og at dette er tilstrekkelig grunnlag for å kunne håndheve dette. Vi ber imidlertid direktoratet vurdere om det eventuelt er behov for å spesifisere kravet om fartøysinstruks i deltakerforskriften.

Med vennlig hilsen
NORGES KYSTFISKARLAG

Annsophie Kristiansen
daglig leder

Maylinn Stomperud
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift

Kopi til:

Nærings- og fiskeridepartementet